

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, November 2-dikán 1821.

Spanyol Ország.

Azon Beszédről, mellyel a' Király a' rendkívülvaló Cortesek' gyűlésének üléseit kinyitotta, így eszmélődik a' Londoni Kurir: —

„A' Madridi Ujságok meghozák nékünk azon Beszédet, mellyel Király ö Felsege a' rendkívülvaló Cortesek' gyűlésének üléseit kinyitotta. Legmegjegyzésre méltóbb nevezetessége ezen Beszédnek, 's a' melly nékünk leginkább szemünkbe tűnik, az, hogy Király ö Felsege ebben, azon tulajdonképpenváló indító okról, melly által a' Cortesek' gyűlésének rendkívülvaló összehívattatását szükségessé lenni megmutathatta volna, legkisebb emlékezetet nem tett. Csakugyan valóban úgy lehetett volna gondolkodni, hogy a' Spanyol Törvényhozók' illy rendkívülvaló módon lett összehívattatásának a' közönség' kritikus' állapotjához valamely befolyással kellett lenni, 's arra kellett czélni, hogy ezen kritikus állapoton segíteni lehessen; 's meg is kell azt vallanunk, hogy ha a' Ferdinandus' Ministereinek kedvek lett volna az efféle kedvetlen tárgyaknak megemlítésére, illy tárgyaknak dolgában nem lett volna fogyatkozások. Beszéltethették volna a' magok Királyi Urokat a' Monarkhiának felfordittatására 's a' Republikának behozattatására czélzó Saragossai-Öszszeesküvésről — azon lázasztó hühödésekről, mellyek a' fő várost Augustus' 20-dik napjától fogva 27-dik napjáig nyughatalankodtatták; 's a'

mellyeknek alkalmatosságával a' vitéz és derék Morilló csaknem életét feláldozta — a' Riegó' mesterkedéseiről — sőt beszélthették volna ö Felsegét azon pusztító ragadó-nyavalyáról is, melly az Ország' északi partjait már csak nem egészen elpusztította, elnépetlenítette. De még csak meg se' említettett a' Király' Beszédében egygyik is azon tárgyak között, mellyek az Orzágnak állapotja eránt legkisebb világosságot nyujthattak volna, 's a' mellyekből kitettzhetett volna az, hogy szükséges volt ezen rendkívülvaló Cortesek' gyűlésének összehívattatása. Ezen halgatás legalább különösnek tartathatik, 's valóban nem könnyű dolog lenne valami helyes okát gondolni annak, hogy a' Király azon dolgokat, mellyek tulajdon személyét 's népének javát illy közélről érdeklik, így elhalgatta. Azért történt-e ez, hogy a' Cortesek' hajlandósága jobban esmertetett, mint sem hogy tanácsosnak tartották volna azt, hogy a' Királyt a' fennemlített történetekről éppen úgy beszélthessék, mint azokról valóban beszélteni szükséges lett volna, mihelyest azokról emlékezet tétetődött volna? Vagy talám igen is világosan által-látódott az, hogy ha a' Király ezen tárgyak eránt valamely panaszra találna fokadni, a' Beszéde adattatandó Váloszban szemrehányást fogna kapni — és hogy, ha a' Corteseket meghivná, hogy véle egygyütt hathatós orvosló eszközökhöz nyuljanak, a' végre, hogy a' támodásak és fejetlenségnek lelkét, a' melly naponként továbbtovább ter-

jed, elnyomhassák, ő Felsége magát ez által csak újabb gyalázatnak s megbántásoknak tenné-ki, a' mellyeket a' Constitúziós szabadság' árulásra czélzó új módi tudománya által akarnak megerössíteni."

Kadiksból egy kérelem érkezett a' Cortesek' gyűlése' elejébe, a' mellyet sok odavaló polgárok irtak alól, s a' melyben a' kérettetik, hogy az olly embereknek, mint a' (Sept. 13-dikán) meghalálózott Arco - Arguero' holt tetemeik, tétetessenek a' Királyi temetőhelybe. Egyszersmind azért panaszoltak ugyan ezen polgárok, hogy a' Királynak Haza'szabadítója nevezet adattatik, holott ezt még meg nem érdemlette; és a' Spanyol nagy emberek' kerületébe (Sphaerájába) még bé nem lépett.

Meglévén Franciaországban a' mostani ragadó nyavallyára nézve keményen tiltattatva a' Spanyol portékáknak Franciaországba való bevitettése, tehát valami gonoszok megfordították a' dolgot, s a' Francia portékákat Spanyolországba akarták belopni, hanem rajta érettetvén Pamplona' környékén a' Spanyol katonákkal megverekedtek, és mind két részről több emberek megöltetettek. A' Francziák azután azon iparkodtak, hogy portékájikat Franciaországba vissza vihessék: de már most a' magok kordonnyokon strázsáló katonák tartóztatták-le portékájikat. Mi lesz a' perlekedés' kimenetele, még nem tudhatni.

A' Perpignanból Oktober' 8-dikán indult tudósítások szerint a' Barcellonaban kiadatott legújabb halotti czédula szerint September' 29-dikétől fogva Oktober' 5-dikéig ennyiben állott a' ragadó nyavalya' pusztításának resultatuma.

Barcellonéttében meghaltak 247 — meggyogyultak 27 — megbetegedtek 254

— mind együtt fektűttek az ispotályokban 426 emberek.

A' Seminar - ispotályban meghaltak 166 — meggyogyultak 23 — megbetegedtek 248 — mind együtt fektűttek 291 emberek.

Magában Barcellona városában: meghaltak 154 — meggyogyultak 33 — megbetegedtek 295 — betegen fektűttek mind egygyütt 496 emberek. — Ezen felszámolás azonban csak a' közönséges ispotályok' intézeteit illeti. Ha azok is ide számoltatnak, a' kik Oktober' 3-dik 4-dik és 5-dik napjain meghaltak, általjában többre lehet 1000-nél a' számjokat tenni. A' nyavaja pedig még ekkor is terjedett. Azt tartották, hogy sok embereknek össze-gyülekedése által is segítettne gyarapodása, melyre nézve úgy hallatott, hogy a' templomokat is be fognák zárni. A' nyavaja azonközben még eddig Barcellonán és Barcellonettén kívül csak Tortosára és Mequinenczára terjedett-ki. Tortosában a' Püspök is feláldozta életét lelki pásztori buzgósága által. Mequinenczában Sept. 21-dikén 30 betegek találtattak; 29-dikig 13-mal nevedett a' betegek' száma, s csak 6-tan haltak-meg; 16-an meggyogyultak; a' többek még fekszenek. — Egyéb eránt az is reménséget kezdett ezen ostromnak megszűnéséhez nyujtani, hogy a' nagy hévség hidegebb időre kezdett által lépni.

A' Hadi Minister azt kívánván a' Cortesektől, hogy mivel az egészségi kordonoknak s némelly tengeri tartományok' bátorságának fenntartására, s még azért is, hogy az esztendőnként kilépő reguláris katonaság, a' melly 16,000 emberekből áll a' meghatározott nemzeti seregek között hamarjában ki nem pótolhatatik, tehát adjanak szabadságot neki arra, hogy a' kilépendő reguláris katonák között 8 - 10

ezer embereket, bizontalan időkig 's tovább-
bi rendelkezéskig tarthasson meg fegyver
alatt. A' Cortesek Biztosság' elejébe ad-
ták a' dolgot megvizsgálatás végett.

Madridban már elkezdették választani
azon képviselőket, a' kik ezen fő vá-
ros' részéről a' jövő Mártzius' 1-ső nap-
jára öszszegyülendő, rendszeréntvaló Cor-
tesek' gyűlésében ülni és tanácskozni
fognak. A' választási munka a' templo-
mokban folytatattatik. Azok, kikre a' vótum-
mok' többsége eddig esett nagyobbára
mind a' Constitúziós Systema' fennhéjzáló
barátjai. —

Saragossában hosszú mentő irást a-
dott-ki nyomtatásban az Arragoniai Pol-
gári Kormányozó a' maga Riegóval el-
követett cselekedetére nézve. Azt erős-
síti, hogy ő ezen Generálisnak örökbé jó
barátja volt. Az ő mentő írása mindazon-
által nem terjed-ki azon öszszecsűvésre,
a' mellyért Riegó, mint ennek részese,
bivatalából rendkívülváló módon letétetett.
Csak holmi mellelegi környűllásokat il-
letnek a' mentések. Hanem olly hír ter-
jedett- el újabban, hogy a' Státustanács
megparancsolta volna, hogy tisztiképpen
nyilatkoztassa-ki a' nevezett Kormányozó
a' Riegó letétetetésének okait. — A' Rie-
gónak pártját fogó tudósítások azonköz-
ben még most is folyvást érkeznek az Or-
száglósékhöz — és minthogy a' fegyve-
res sergeknek megtiltatott egy ezen esz-
tendőben Aug. 3-dikán kijött rendelés ál-
tal, az, hogy serganként készíthessenek
's küldhessenek kérelmeket az Országló-
sékhez vagy a' Cortesekhez, erre nézve,
a' Jáeni Regimentnek tisztjei csak magok,
azzal a' kérelemmel folyamodtak a' Corte-
sekhez, hogy töröljek- el ezen tilalmazó
Dekretumot.

A' Kadíksi Municipalitás az eránt is
kérelmet küldött a' Királyhoz, hogy a'

Mártzius' 10-dikei vérferdő Okozójinak
megítéltetésekre nevezzen és küldjön olly
Generálisokat, kik a' magok megveszte-
gettetetlenségüknek 's a' Constitúzió
eránt viseltető hajlandóságoknak már bi-
zonyosságait mutatták.

Spanyol Amerika.

Az Uj Spanyol Országban az anya
Spanyol Országra nézve nem kedvezőleg
folynak a' dolgok. Az Északi Amerikai
Szabad Státusokból érkezett Ujságlevelék-
ben meghatározott módon erőssítetik, hogy
Iturbide, kiről azt irták volt, hogy
Császári birodalommal akarja Uj Spanyol
Országot tenni, nagy lépéseket teszen
előre. Minekutánna Puebla-de-los-Ange-
lost elfoglalta, már most magát Meksikót,
a' fő várost, ostromolja. Ezen városnak
lakosai között három részrehajlások talál-
tatnak; egygyik az, a' melly Iturbidé-
vel tart; másik a' volt Vice-Királynak
Apodacanak fogja pártját, kit a' Spanyol
Országi Cortesek, azt mondván, hogy az
anya Ország' Constitúziójának nem barát-
ja, letévén, valami Novella nevű Ge-
neralist küldötték volt helylyébe. A' har-
madik részrehajlás az, melly az anya Or-
szág' Corteseivel akart tartani. A' mi egyéb-
eránt az Iturbide' plánumát illeti, er-
ről még most meghatározva semmi bizo-
nyost nem irnak. Ugy látszik, hogy füg-
getlenné akarja tenni Uj Spanyol Orszá-
got az anya Spanyol Orzágtól; ennek
Constitúziójáról nem akar semmit tudni,
de egyéberánt a' Monarkhiai principiumo-
kat látszik kedvellni. Mások azt hiszik
felölle meghatározott módon, hogy min-
den lépéseit személyes nagyravágyás kor-
mányozza. — A' Spanyol Cortesek már
az új Vice-Király' Generális Novella' hel-
lyébe is mást rendeltek oda — Ó.d.o.

nője nevű Generálist; a' ki ugyan már meg is érkezett Vera-Cruzba, hanem ott az Insurgensek által körül vétettetett 's kevés reménsége van, hogy Meksikóba eljuthasson.

Déli Spanyol Amérika.

Venezuelából ezeket írják az Északi Amerikai Ujságlevelek: — „Az Insurgeasek Carthagenát tengeren szárazon legszorosabban körül vették és ostromolják. Gondolják, hogy az eleségnek elfogyása miatt nem soká fel fogja adni magát. Puerto-Cabellóról is így gondolkodnak. Itt valami ragadó nyavalya nagyon öli az embereket. Megölte már Generális Pereirot. Morales is keteg.“

Brasiliából: — „A' Portugallusok elfoglalták Banda-Orientalist (a' Pláta vize' napkeleti partjait). Gen. Lecor, a' Portugallus fő vezér egészen megnyerte a' nép' bizodalját. Valóság az, hogy Mantevideo magát Brasiliával, bizonyos, de még nem tudják mi, feltételek alatt összezecsatolta, a' melly Akta Julius' 15-dikén készült-meg.“

Perú. — Generális St. Martin 10,000 emberekből álló armádjával Limától 13 órányira állván, az essős időnek végződését várja, a' melynek elkövetkezésével azonnal meg fogja támodni ezen fő várost. Piscót elfoglalván, ott nagy summa pénzre talált. Lord Cochrane már 13 Anglus kereskedő hajókat vett-el, azért, hogy megsértették azon rendelést, a' melly által ő a' Perui partokat mind megszállott állapotban lenni kihirdette volt, 's a' melly szerént ezen hajóknak, ha tudniillik a' Lord Cochrane' hirdetéséhez akarták volna szabni magokat, nem lehetett volna ezen partokhoz közeliteniek. Anglus Admirális Hardy Tamás még folytatja velle. (Coch-

ranéval) 's általiában Chilinek Ország-lószékével, a' hol Ó-Higgins a' Direktor, a' perkedést, azért, hogy ezek azt kívánnyák, hogy az Anglus hajók esmerjék-meg ezen megszállási állapotot illető hirdetésnek erejét; 's azért is, hogy Chili' Országlószéke nem akarja kiadni azon Anglus hajós legényeket, a' kik annak hajójin szolgálatot válloltak.

Portugallia.

A' Cortesek meghatalmazták az Országlószéket, hogy négy, Piemontból elszökött tiszteknek adhasson úti költséget az Angliábaútozásra. — Okt. 1-ső napján a' felett folytak heves vetekedések a' Cortesek' gyűlésében, hogy szabad legyen-e vagy megtiltattassék, az égett-víznek (pálinkának) Madeirára való bevitettetése. Némelyek azt hozták-fel, hogy ezen égett-víz elmúlhatatlanul szükséges azon Madeirai borokban, a' mellyek Nagy Britanniába és Északi Amerikába vitetnek. Mások azt erősitették, hogy ezen elegyítés miatt a' Madeirai boroknak régi híre neve nagyon csökken. Végezetre olly közép út találtatott az égett-víznek Madeiráról való kiszorittatására, hogy felettebb nagy vámok, az az, minden átalogtól, a' melly idegen Országról vitettetne-bé, 80,000 — attól pedig, a' melly Portugalliából szálltatna oda, 40,000 Reálok vettettek reá.

Don Fernando Thomas két jóvallást tett — egygyet azt, hogy minden Consulok' helyébe, a' kik nem Portugalliai hazafiak, neveztesse nek hazafiak — más azt, hogy azok, kik beszédjek által a' Constitúció eránt hajlandósággal viseltető nép' bizodaljának gyengítettetésére céloznak, büntettesse nek-meg.

H a y t i.

Az ólta, hogy Boyer, Hayti' Elöl-

ülöje a' Kristof volt Királyi tartományait a' Respublikával öszszecsatolta, ezen Szabad Státus Alsó Háza nak ötödik rendbéli üléseit tartják a' Törvényhozók. Az ennek kezdetéről szolló Bulletin kezdő szavai ezek: „Szabadság, Egyenlőség! A' nép' boldogsága leg első törvény.“ — Ezen ülések közzül az első a' Függetlenség' 18-dik esztendeje' Augustusának 1-30 napjáról van dátáltatva. Lafargue nevű polgár a' gyűlés' Elölülőjévé, Verdier és Gara nevének pedig annak Titoknokjává választottak. Az előkészületek Aug. 9-dikéig folytak. Ezen napon tartatott az első valóságos ülés. Re ülven helyeikre a' Képviselők, két Deputátust választottak magok közzül, hogy a' Respublika' Elölülőjét a' gyűlésben lejendő megjelenéskor fogadják, ki is a' Nagybíróval, a' Fő Titoknokkal, 's Bazalais, Bonnet, Thomas, Noel Benjamin, 's St. Fleur nevű Generálisokkal és sok Stabális tisztekkel a' szála' ajtajánál megjelenvén, ott ötöt a' gyűlés' követői fogadták, 's onnét az Oltár' első grádicsára vezették, a' hova egy karos szék volt számára helyheztetve, melyre ő leülvén beszédet intézett a' gyűléshez, melyben egyebek közt így szollott hozzájuk: —

„Hála legyen érte a' nemzet' eltökéltségének, annak szabadsága és függetlensége, az ő ellenségeinek minden mesterkedéseik mellett is megszerezettek; ezek mindenek felett a' Respublika' belső egyenetlenkedésein fundáltak reménségeiket: melyre nézve semmit se' lehet a' jó polgároknak olly nagyon jovallani, mint az egygyességnek fenntartatását, 's t.“ Nagy örömmel jelentette az Elölülő Ur, hogy a' Státus' finanziaja szépen virágzik, a' szántás vetés naponként gyarapodik, 's a' boldogság a' tulajdonosok között mind jobban jobban sikeresedik. Hogy a' kül-

ső Státusokkal legjobbak a' környülállások; a' Státus' tisztviselői szorgalmatosok; különös dicséretet érdemelnek pedig mind ezek között a' fegyveres tergek. Hanem hátra van még egy nagyon fontos munka, mellyet a' Respublika a' maga Törvényhozójától vár; ez egy közönséges Törvényes-könyv.“ — Elvégezvén a' beszédet a' Respublika' Elölülője, azt, az éljen a' Respublika! éljen a' Constitútzio! éljen az Elölülő! kiáltozás követte. — Azután a' gyűlés' Elölülője beszélt, a' többek közt ezeket mondván: — „Gyönyörködve és bámulással halgatá ezen ház a' Respublika' szerencsés állapotjának rajzolatját. Sokáig kellett Hayti népének csatázni azért, hogy egy néki alkalmatos Országlási módot és egy olly Constitútziót szerezhessen, melly a' nemzetet a' szabadságnak és függetlenségnek arra a' grádicsára felemelje, hogy a' maga' tekintete és tökéletesülése által a' világot bámulásra indítsa. A' Respublika Elölülője mindenkor késznek fogja találni a' képviselők' gyűlését ezen szerencsés állapotnak fenntartására és megerősítésére. Ezen ötödik rendbéli ülések legnevezetesebbek fognak lenni Hayti' Annálsaiban, azért, hogy ezen ülések alatt egygyesítették minden Haytiak egy nagy familiává. Ide gyűlnek már most északról délről, és napkeletről napnyugotról, öszsze a' nép' képviselőji, hogy a' Hayti' szigetén lakó minden nemzeteknek újászülettetéseken dolgozzanak. Nagy szolgálatoakat tett a' Respublika' Elölülője a' hazának! Ohajtjuk, hogy ezen nap legyen az, mellyen az a' kőtel még szorosabban öszszecsatoltathassék, a' melly által a' háladatos nép a' mi első tisztviselőnkkel, a' mi Elölülőnkkel, a' nagy Pethion virtusainak örökösével, egygyesítettessék. Tarttsa-meg a' Gondviselés hosszú időkig a' mi nemzetünk' függetlenségének Oltalmazóját. Az

Elölül Ur' a' mi nemes népeink' kívánságának előmozdítása, az egygyességnek és rendnek fenntartása, 's a' politikai változásokkal elválhatatlanul összehacsatoltatva lenni szokott viszonyosságoknak elhárítása által, magát legnagyobb dicséretre érdemesekké tette. Néki polgári koronát nyújthatna, hálálatos köszönetül, a' nemzet: hanem ez a' gyenge hódulás soha nem fogná azon szeretetet felérni, melyre-ő, a' maga képviselői által megesküszik, 's a' melynek zálogául néki azt, nemzeti megőlelés által megpecsételteti! Ohajtjk, hogy ezen örömrünk, 's hogy a' minden Haytiak' Republikája' Constitúziós gyűlekezeteinek szíves egygyessége, mindenekét ennek követésére felbuzdítottson, 's mindeneknek emlékezetébe nyomja azt, hogy a' nemzeteknek erejét a' polgárok egygyessége teszi." — Ezen beszédek alatt több versben harsogtatták a' levegőt az örvendő kiáltások. A' Republika' Elölülője nemzeti muzsika - szó mellett jött-be a' szalába 's a' kinyitási ceremoniáknak végződéssek után hasonló muzsika-szó mellett kísértetett-ki onnét.

Orosz Birodalom.

Az Orosz Birodalom napkeleti 's az Északi Amerikai napnyugoti partjaikon 's az ezek között lévő tengereken találtató Orosz birtokokkal való kereskedésre nézve, illy tilalmazó Ucas jött-ki Október 4-dik napján: — „1)-ső Czík. Mindenféle kereskedés, czethalfogás 's egyéb halászat, és minden egyéb keresetnek neme, a' Beringtenger-csatornától fogva az 51-dik gráduisig találtató szigeteken, kikötőhelyekben és öblökben, úgy Amérikanak ezen egész északnyugoti partjain 's az Aleuti szigetek mellett el, Sibiériának minden napkeleti partja mellett, így szintén a' Ku-

rili szigetek mellett is, az az, a' Beringtengeri útjától fogva Urupszigetek déli csucsáig, megnevezve a' 45° 51' északi szélességig, egyedül csak az Orosz alattvalóknak engedtetik-meg — 2)-dik Czík. Ehezképpest minden külföldi vagy idegen hajóknak megtiltatik az, hogy az Orosz birtokokhoz tartozó 's az 1-ső Czikkhelyben megneveztetett partok vagy szigetek mellett nem csak hogy kiszálljanak, hanem hogy azokhoz száz Olasz mértföldnyire csak közelítsenek is. A' ki ezen tilalmat által hágja, hajója egész terhével együtt elvettetetik.

A' Dnieper' vizén az első gőzhajó Kiewnél jelent-meg nem régen. Ezt Gróf Woronzow készítettte. Onnét Kremensuk felé folytatta útját, 's azt mondják, hogy a' vizen felfelé egy olly hajót vonhat maga után, a' mellyen 35,000 pud tereh leszen (egy pud 46 fontot teszen).

Nagy Britannia.

A' Ministerekkel ellenkező Ujságok néhány Úrakat neveznek-meg, kik a' letétetett Sir Wilson Robert' felsegíttetésére ismét feles summákat tettek össze. A' neveztettek között talátnak Fitz-William és Jersey Grófok, Holland, Russel és Ducannon Lordok, 's Elice, Brougham, Denman, és Lushington Úrak. — A' Londoni Kurir azonban nem hagyta-szó nélkül az ő adakozóságokat: — „Ezen nem lehet, úgy mond, csudálkozni; ezen Úrak már több esztendőktől fogva ellenkeznek mindenben a' mi a' Ministerektől és a' Királytól szármozik. Az ő célzások nem annyira a' Sir Wilson segíttetésére intéződik; mint inkább oda, hogy politikai princípiumaik ebben is egy újabb bizonyosságát mutassák. Az által, hogy egy olly személyt oltalmok

alá vesznek, a' ki a' Királynak nem tesszik, vagy a' törvény' keménységét magára vonta, akár érdemlette-meg ezt akár nem, nékiek mind egy, elég nékiek, ha principiumaikat kimutathatják. Ez nékiek fő dolog. Egy illy nemű virtus elég ezeknek arra, hogy valamelly embert egy bizonyos részrehajlásnak ajánljanak.

Erre a' Generális Wilson letétettetésére nézve Southwarkban, London' egyik külső városában, a' választási jussal bíró polgárok gyűlést tartván, illy summás foglalatú határozást erősítettek meg: „A' nélkül, hogy a' Koronának azon jussát, hogy a' tiszteket maga' szolgálatjából elbocsáthassa, kétségbe akarnók hozni, nem nézhetjük szomorkodás nélkül, hogy a' Koronának ezen jussa a' mi becsületet's tiszteletet érdemlő derék képviselőnknek Wilson Robertnek személye eránt használtatott; mi azt sem foghatjuk meg, hogy az a' tanács, mellyet a' Ministerek ezen tárgyra nézve ő Felségének adtak, a' közönséges szolgálatnak javára czélozó lett volna; ellenben azt hiszszük, hogy a' volt a' céljok, hogy azt az embert, ki az általok elővétellett eszközöket nem hagyta helybe's a' meghalt Királynénak, kinek elvesztésére mi keserűség nélkül soha vissza nem emlékezhetünk, megbüntessék. Mi ezen tanácsot nem tekinthetjük úgy, mint a' melly az igazságon fundálatott volna, minthogy Sir Wilson Robertnek nem engedtetett meg az, hogy magát védelmezhesse; azt is hiszszük, hogy ezen tanácslásnak resultátuma a' lett, hogy Wilson a' maga külömbkülömb szolgálatai által szerzett hasznától, a' melly szolgálatok néki 5000 font Sterlingekebe kerültek (ő, pénzen vette volt a' magatisztségét, és a' mellyekben ő 25 esztendőnek befolytá's a' mi Historiánknak legzivatartott ideje alatt, nagy érdemekkel szolgált a' hazá-

nak, megfosztattassék.“ — Egy másik határozásoknak a' volt tartalma, hogy részint azon érzékenységnek kimutatására, mellyet a' Southwarki lakosokban a' Wilson Robert vitézsége, emberisége, és függetlensége felgerjesztett, s azon undorodásnak, mellyel ők minden elnyomási cselekedet eránt viseltetnek, kifejezésére — részint pedig azért is, hogy Wilson Robertnek ezen megbüntetés miatt szenvedett kára vissza fordítottassék, hirdessenek gyűjteményt a' város' lakosai között.

A' Nagy Britanniai egygyesüst Országokban, Angliában, Skotziában és Irlandiában 6500 Olvasó - Bibliothékák találhatók.

Nagy Britanniában az 1811-dik esztendőbeli felszámolás szerént 11,800,000 lelkek találtattak, ide nem értetvén a' tengeri és szározi katonaság és a' hajós legények, mellyek akkor 500,000-re teltek. Most Angliában (gyanithatóképpen Skotziát is ide érti az író) 14 millióra, Irlandiában pedig 6 és $\frac{1}{2}$ millióra telik a' lakosok' száma. Az Anglus plántatartományok' felszámolásátának resultátuma különös figyelemre méltó. Anglus Északi Amerikában 1 $\frac{1}{2}$ millió, Napnyugoti Indiában (az Atlantikumi Anglus szigeteken) 900,000, a' Középtengeri Anglus szigeteken 150,000, Áfrikában 130,000, Ásiában 2,040,000, napkeleti Indiában 70 millió — mindegygyütt 95,220,000 embereklaknak. — Az Anglus kereskedő hajókra mindegygyütt feffér 2,640,000 Tonna tereh (egy Tonnát 2000 fontra számlálván). A' kivitelű kereskedésben 51 millió font Sterling (510 millió forint), a' behozásiban 36 millió font Sterling (360 millió forint) forog. A' Státus' tiszta jövedelme 57 millió font Sterling (570 millió forint). — Londonban a' lakosok' száma 1,200,000.

Újabb Tudósítások.

Madridból illy tudósítást közöl a Francia Gazette, Oktober' 11-dik napjáról: — „Minden napok jobbanjobban meggyőznek bennünket affelől, hogy a közlébb (Mártziusban) kinyittandó Cortesi-gyűlés rettenetes lesz, s a Francia Országi híres Nemzeti Conventet fogja eszünkbe juttatni. Az Universal azonközben még is azt meri erősíteni, hogy a Válosztó-gyűlésekben mindenké legjobb rendel és csendességgel mentek véghez, és hogy az emberek azt kérdezték volna egymástól, hogy, — hát hova lettek a Servilisek? Ez annyi, mint egyszersmind ironizálni és hazudni. Sok Servilisek, az az, sok becsületes emberek, féltekben othon maradtak, s nem merték használni a magok válosztói jussokat. Azok, kik ezen túsakodás helyén megjelentek, kipálczáztaták a gyűlésből. Illy Szabadság az, melyben mi, a mi revolúziós embereinknek uralkodása alatt élünk. Ezt ők csak magoknak akarják tartani; csak magok akarnak uralkodni, s másokat mindeneiket elnyomni. — „A Riegó' elfogattatása még mind feltűzelve tartja a Regulator' és barátjai' dühét. Ezek nyilván kiáltozzák, hogy titokban munkába volna vétettetve a Contra-Revolúzió. Így szokott volt Marat is beszélni, azért, hogy annyi főt nem látott elhullani, a mennyit kívánt volna. — „A rendkívülvaló Corteseknek Okt. 8-dik, 9-dik és 10-dik napjain tartott üléseikben az Ország' felosztatása fellett való vetekedések folytattattak. — Ezekén kívül eléfordúlt 9-dikben a Hadi Ministernek arról való jelentése is, hogy a regularis katonaság között 8 vagy 10 ezer emberek, tovább való rendelésig fegyver alatt tartattathassanak. A Biztos-

ság, melyre ezen tárgynak megvizsgálata bizattatott vala, maga is úgy itélt, hogy meg kell a Ministernek ezen kívánságát adni, de úgy, hogy e' mellett az új rekrutázás is szorgalmasan folytattassék.

Saragossából így irtak egy magános tudósításban Okt. 6-dikán: — „Míg Franciaországban az a hírszárnyalt, hogy itt (Saragossában) a Francia Szökevények azon dolgoznak, hogy a Franciaországba való beütés plánumát organizálják: Saragossában meg azt hirtelték-el, hogy a Franciaországba futott Spanyol Szökevények, ott, és névszerént Oleron s Pau városaikban embereket verbuálnak össze, a végre, hogy Spanyolországba beüssenek. Hogy ezen mendemonda beszédet elhalgattassa, ide a Saragossai Polgári Kormányozóhoz irt az Alsó Pyreneumi Francia Prefektus Desolles Ur. A' levél Pau városából Sept. 25-dikéről volt dátáltatva, s egyebek közt ekképpen szoll benne a' Prefektus Ur: — „Hallotta, hogy Jacában azt hirtelik, hogy a Spanyol Szökevények Pauban és Oleronban olly plánumon dolgoznak, a' melly (megfordítva) hasonló volna a' Cugnet-de-Montarlót' plánumához; kéri tehát a' Polgári Kormányozót, hogy az alatta lévő tartomány belé, s nevezetesen a' Jacai lakosokat tudósítsa affelől, hogy ezen hírnek semmi fundamentuma nincsen; igaz ugyan az, hogy rendeltettek sergek a' határszélek felé, de ez csak egészségi tekintetből történt: és ha valóban találnának olly mesterbedések Franciaországban történni, a' millyen Jacában elhírttetett, ekkor ő (a' Prefektus Ur) tüzet tudósítani fogja a' Saragossai Polgári Kormányozó Urat.“